

Nro. 46.

A' FELS. R. CSÁSZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Költ Bétsbon, Pénteken Decembernek 5. dik napján
1800 ik éftendőben.*

T y r o l i s.

Cs. K. Kormányozó, 's-Tyrolis tartományának
védelmezésére telyes hatalommal fel ruhaztatott
Udvari Biztos; Gróf *Bissingen*, a' Tyrolisi lako-
sokhoz :

„Nemes, igaz jobbagyí hívségtek és Német
egyenes gondolkodástok által, magatokat, vala-
mint a' mindenek felett szeretett Moná chának,
ugy az egész Európának szeméi előtt állandóul
megkülömböztető, Tyrolisiak!

„El-jött a' szempillantat, a' midőn én titeket
tartozó betses kötelekségem szerént ismét meg hív-
ni kéntelen vagyok, hogy a' hazát minden fe-
löl bé-ütéssel fenyegető, és az emberiséget bélda

nélkül való tsalárdsággal és ragadozó gonoízsá-
 gal bestelenítő ellenségnek — hazai rend-tartásc-
 iók szerént, vagy Stutzos Kompániákra ofzólva,
 a' mint már az ellenséget sok versben vizsgálá
 nyomtátok, vagy pedig az ellenség előtt még en-
 nél is rettenetesebb fel-kező *massában*, a' mint
 t. i. a' Hazáért és Monárcháért meg szünés nélkül
 fáradozó Helytartó kívánni fogja — ellene állja-
 tok. Tsak az ilyen allhatatos és egy értelemmel
 való el-tökelletség — annak a' Mindenhatónak
 segedelmé által, a' ki a' hazának oltalmára, an-
 nak leg nagyobb veszedelmei között már oly sok-
 szor meg-jelent, és a' Cs. Kir. katonaságnak bölts
 és vitéz vezérlése által — nyomhatja mostan is
 vizsgálá az ellenséget. Már meg-értteteték abból a'
 Hirdetményből, a' melyet nem régen Báró Hil-
 ler Cs. Kir. Feldmarsehallieutenant 's egyszers-
 mind Északi Tyrolisnak komandérozó Generális-
 sa, intézett hozzátok, azokat az indító okokat
 körülállásoson, a' melyek által szükséges kép-
 pen fel kellett buzdítottódnunk egy olyan ellen-
 séggel való szembe szállásra, a' kinek czélozasa,
 nyilvánóságoson a' Vallásnak és a' Státusoknak
 semmivé való tevésekre vagyon intéztelve, a' ki,
 tsak hogy benneteket meg-tsalthasson, kélz minden
 tsalfa okoskedásokat elő venni, és a' ki a' maga
 pufztításra czelőzó intézeteit, tetetett békességes
 hajlandóság által fedezi, holott ugyan akkór, a'
 mi Monárchántól néki ajánlatott minden bé-
 kességes fel-tételeket a' leg parantsolóbb kevély-
 séggel el-taszítja magától. Jussanak ezetekbe
 tehát, és ki ne vessétek elméitekből az 1796 dik,
 1797-dik, és 1799 dik, sőt a' most folyó eszten-
 dőnek is, ditsőffégetekre szolgált történeit — kö-
 vessétek ez akkór adott péluákat ez után is —
 és bizzatok az Isten' segedelméhez — tartsatok
 számot a' ti leg kedvesebb Monárchátoknak buz-
 gó háládatosságához — 's azoknak a' maradé-
 koknak áldásához, a' kik ti utánzatok a' leg sze-
 lidebb Orizáglásnak védelme alatt boldogul el-

ni, réátok örömmel vizsgálom emlekezni, és titeket azért, hogy öket, áthatatos bátorságotok és megtsökkenni nem tudó el-tökéllettségetek által, név és szám nélkül való inségektől meg-mentettétek, áldani fognak.“ — Költ Nov. 22-dikénn 1800.

B é c s.

A' múlt hónapban nyert az ide való Univerzitásnál Orvos Doktori Diplomát Erdélyi fi Szo-tyori József Ur, a' ki már haza is ment, hogy hazajafainak szolgálatajokra lehessen.

Elegyes Levelek.

Páris, Nov. 17-dikénn: — „

A' Spanyol Udvarból az Első Konsúlnak ajándékba küldetett *Andalusiai* ritka lovaknak száma 16. A' neveik ezek: 1. *Marolo*, 2. *Colegial*, 3. *Sereno*, 4. *Cigarero*, 5. *Cigueno*, 6. *Romero*, 7. *Barquero*, 8. *Carpentero*, 9. *Cometo*, 10. *Monarca*, 11. *Semprador*, 12. *Gamero*, 13. *Platero*, 14. *Fundador*, 15. *Jonagero*, 16. *Cantador*. Ezen lovak ma reggel a' katoná paráde előtt ajánltattak bé *Musquits* Spanyol Követ Ur által az Első Konsúlnak a' *Thuilleridban*. Az Első Konsúl abban a' palotában adta ezen alkalmatossággal az audentziát a' Követ Urnak, a' mely a' nagy udvarra néz. A' lovak ezen udvaron állottak sorban az audentzia alatt. A' Követ Ur meg-mútatta őket az Első Konsúlnak, és ajánlotta neki a' Király nevében. Az után le-ment a' Konsúl a' katoná parádéra, a' hól egyenként vezették el előtte; az egész gálába öltözködött Spanyol formaruhás lovász mesterek a' lovas katonaság' frontja előtt az ajándék lovakat. Egy fő Lovász-mester, a' kit 4 alatta-valók kísértének, komandérozta ló hátonn, és ő is Spanyol Udvari Ifjáló - mesteri formá - ruhába öltözködve, a' vezetőket. Az a'

pompa (így szól a' *Defenseur*), a' mellyel az Első Konsúl ezen ajándékot el fogadta, elegendően ki nyilatkoztatta, mely nagyra betsúlja ő a' Spanyol Udvarnak hozzá való hajlandóságát.

Ezen fényes katona-parádénn Gen. *Moreau* is jelen volt. (Még hát ekkör nem hagyta volt oda Párist: hanem, a' parade után utolsó audentziája volt az Első Konsúlnál).

Páris, Nov. 18 dikánn: —

Gen. *Moreau*, vizszá utazott a' táborhoz. — Hogy az ő felesége, a' Párisi szépek között a' leg szebb és leg kellemetesebb légyen, egy szájjal erőssítik mindenek. Ugy látszik, mintha minden kellemetességek, ő benne akartak volna emberi ábrázatot venni magokra.

A' *Lyoni Atheneumtól* ezek kaptak, mind *Tudós Társak*, Diplomákat, u. m: Mind a' három Konsulok; a' Belső Minister *Bonaparte Lajos*, a' Külső Minister *Talleirand*; továbbá, *Chaptal*, *Röderer*, *François-de Nantes*, *Boissy d'Anglas*, *Garrat*, *Pastoret*, *Piis*, *Laharpe*, *Cubieres*, *Fontanes*, *Vigée*, *Sicard*, *Saint Ange*; a' fejer népek közzül pedig, *Dubocage* alacsonyág, és *Boharnois Fanni*.

Strasburg, 20. Nov. — „Gen. *Moreau*, ma, vizszá érkezék *Párisból* ide. — „A' *Swéwiai* kerületből, nagy summa kész pénz érkezett ide által, a' mely Frantzia országnak belső részeire vitetik. — „*Lecourb* Generálifit egy czifra flintával ajándékozta meg *Párisban* léte alatt az Első Konsúl, nemzeti megjutalmaztatásnak neve alatt, azért, hogy *Juniusnak* 19 dikénn *Blindheimnél* a' Frantzia seregekkel a' Duna vizénn keresztl ment.

Ide nyomtattatunk néhány leveleket azon Nov. 9 dikénn kegyetlenkedett szélvészről, a' melyről a' közelébbi Kurirban röviden irtunk:

Dünkirchen 10. Nov. — „A' tegnapi szélvésznek nem volt még példája. Gyanítható képpeu

valamely igen távól történt föld-mozgás által okoztatott. Menydörgés, villámlás, menyköhülés, föld-rengés, eső, egyesülve kegyetlenkedtek, mintha az egész természet, és minden éltető állatok, fel-támadtanak volna. Itt egy ház is nem maradt bántódás nélkül, és sokak omlotának-le egészszén. Két hajók a' kikötő helyben, a' melyek sóval és dohánnal voltak terheltetve, egyszeriben úgy el-süjvedtek, hogy tsak egy ember sem menekedhetett ki rollok. A' halász hajók is mind el-süjvedtek egy ágyus-sajkával együtt. A' környékünkön 30 szélmalomok rontattak öszsze. A' falusiak' állapotja még irtóztatóbb. A' *Gravelinesi* torony le dőlven, 10 személyt ölt meg.

„Mi (így ír egy Frantzia országi utazó) Nov. 9-dikénn dél előtti 10 órakor indúltunk ki *Peronne* várossából posta-szekérben, a' midőn egy kegyetlen szélvész támadván, olyan módon kezdete ingatni a' fzekeünket, mint a' süjvedő félben lévő hájót szokták a' meg haragudott habok hányni vetni. *Chambray* mellé érkezvén, itt mind a' 6 lovastól és fzekelestül együtt egy nagy motsárba tsapott bennünket, a' hól egymásonn fetrengvén, a' fzeke' ajtaját fel-nyitni és ki bújni kén-telenítettünk. Egy aszszony első akarván lenni, alig lépett ki, hogy a' szeltől el-kapattatván, a' síkságonn 200 lépésnyire repítettett. A' többek, hogy úgy ne járjunk, mint ő, egy nagy fának a' töve mellé le-térdeltünk, és egy erős kötéllel oda kötözködtünk. Innét néztük, hogy a' házak miként omladoznak, a' kémények, fedelek miként hanyattatnak, a' tornyok hogy dőledeznek, a' barmok miként keresik nyargalva a' meg-ma-radásra való helyet etc. Egy közel lévő helységben, éppen ez alatt gyuladás támadván, 300 hazak lettek oda. *Dünkirchen* felé úgy bé-töltötte le-dőjtött élőfakkal az ország útakat az erdős helyekenn a' szél, hogy azokonn lehetetlen járni addig, míg meg nem tisztittatnak.“

Amsterdam, 13. Nov. —

„A' 9-diki szélvésznek pusztításairól szülő tudósítások, minden napokon keservesek. Sok hajók, mint a' lapta, úgy tsapattattak partjainkhoz. A' *Maas'* torkánál és *Texelnél* vigyázó Anglus hadi hajók is, prédájivá lettek, leg alább nagy részint, a' dühösködő habóknak. Itt benn a' városban is ölettettek-meg nem kevés emberek. *Kantelaar* nevü lakos, terhes feleségével együtt, éppen ekkor vitetvén magokat gyalog kotsiban haza, mind ketőjük egyszeriben halálra ütöttetett valami fedéltől. Az ide való kikötőhelyben 60 hajók rontoltattak özfze; a' *Texeli* öbölben is 30 hajók ragadtattak el vasmatskájikról, és most, itt-ott meg fenekelve heverésznek rongyoson. Egy *Maassluisi* hajó 35 hajóslegényekkel együtt süjdedt-el, a' kik 135 özvegyeket és árvákat hagytak magok után. Tsak az a' szerentséje volt még ily nagy szerentsétlenségében is Hollandiának, hogy a' szélvész nem Észak és Napnyugot, hanem Dél és Napnyugot közzül tsapta a' tengert, mert különben annyira fel-duhatzotta volna a' *Zuiderzeet*, hogy talám fél Hollandia víz alá berittódt volna.

Fliefsingen 10. Nov. —

„Itt 9 órakor kezdődött tegnap dél előtt az ifzonyatos szélvész. A' vasmatskákonn itt állott 4 Frantzia Fregátok közzül a' *Carmagnole*, a' vasmatskáról el-kapattatván, egy óra távolságra egy porondon meg feneklett, az *Incorruptible* és *Pursuivánt* is, erőssen meg károsiattak; a' *Fondroyant* hasonlóképpen meg feneklett itt az öböl szélben. A' szerentsétlenség minden felé egyforma. Sok hajós legények a' tengerbe vesztek. A' szélvész 7 órát tartott.

London, 10. Nov. —

„Itt tegnap u. m. vasárnap dél előtti 11 órakor, oly rettentő szélvész támadott, a' milyent tsak valaha Anglia látott. A' kémények és házfedelek az utzákon minden felé ifzonyu ro-

pogással és rohanással le-hullani szemléltetvén, nagy félelem foglalta vőlt el a' Londoniakat. Az utzákona sok emberek agyon ütettek, sokak pedig terhes sebeket kaptak. A' leg nagyobb fákat gyökereftől együtt ki tekerte a' szél. A' *St. Jamesi* kertben nevezetesen, olyan szél hártsfákat szakított ki, melyeken nem tudnak eléggé bámulni a' Londoniak. Egynégy szegeletű lapos kövekből (Schieferbö) való fedelnek is le szakasztotta egy rézvet. Más épületek' fedeleiknek le-hullása közönséges vőlt. Lehet képzeln, mitsoda nagy megrettenéssel rohantának ki az emberek' a' Sz. Kelemen' templomából, minekutánna a' szél az ablakokat a' rámaájokból ki ragadván, a' fokaság közzé tsapta vőlta. Más templomokban is történtek éppen a' foházzkodó népek benn-léte alatt ilyen ifzonyuságok. A' *Weimouthi* postafszekeret, el-kapta az ország útról a' szél, és sok utazókat meg-sebessített. Az *Oxford* utzában két ház omlott le, hanem a' mi bámulásra méltó, a' benne jelen lévő lakosok közzül, egy is meg nem ölettetett. Londonban tsak valami 20 minutákat tartott a' szélvész, hanem egy utzát se lehetne itt még is olyant találni, a' hó! jelit ne lehetne szemlélni. A' hajóknak kárvallása meg-mondhatatlan. Az egész *Portsmouthi* hajós sereg el kapattatott a' vasmatskáiról; egy 600 tonnas *Incredible* nevű szállító hajó ugyan ott meg feneklett, az arbotzfája le-dőlt, a' feneke bé-tört, és a' rajta vőlt emberek élet veszedelem közzül töltötték el azon 3 órákat, míg ki-mentődhettek. Sok más kikötőhelyeinkben még a' hadi hajók is megfofztattak, vasmatskáijktól, köteleiktől, vitorláiktól, és egyéb e' féle készületeiktől. Kétség kívül az olyan hajós-seregek jutottak ezen szélvésznek ideje alatt felette keserves állapotra, a' melyeket az, a' szabad tengerekenn kapott elől. A' *Southwarki* fzalma-papiros malom is, nagy retséggel egészfszen öfzfze omlott."

* * *

Ez a' nagy szélvész azonközben, nem csak az *Oceanuson* és ennek partjai körül, hanem még a' bejebb fekvő tartományokban is kedvetlen ujság volt. A' *Kliviái* vidékekről is azt írják, hogy ott is nagy pizztításokat tett. *Wéselben* kevés ház' fedelit hagyta épen, és a' legvastagabb szál fákat ki-tekerte gyökereftül. A' Frantzia ágyuk, a' melyek 1794-ben éppen ezen vasárnapon tüzeltenek volt *Wésel'* váraira, koránt sem rontották meg azokat olyan erősen, mint ez a' mostani szélvész. *Xantenben* egy szélmalom meg nem állítottáhatván, oly nagy sebességgel forgott, hogy lángot kapott és földig égett.

* * *

London, 14. Nov. — „

„A' két utolsó az Angliai és Frantzia Országglószékek között folytatott, levelezések közül, a' mely t. i. azt foglalta volt magába, hogy az alkudozások mitsoda okokra nézve szakadtanak légyen félbe, már még a' minap minden Ujságokban ki-hirdettetett. Lord *Grenville* a' Felső Házban, és *Dundas* az Alsóban, most már a' több ide tartozó leveleket is a' Parlamentom' elibe terjesztették, és minden *Londoni* Ministerialis's nem Ministeriális levelek ezekkel vagynak ma tele.

A' Frantzia Országglószéktől leg előbbször javasoltatott fel tételek ezek voltak: —

„1) Légyen fegyvernyugvás a' Frantzia Republikának és Nagy Britannianak seregeik között.
2) A' hadi és kereskedő hajók ezen fegyvernyugvásnak ideje alatt szabad hajókázást folytathassanak, és azok a' rendtartások állittassanak fel, a' melyek a' had' kezdete előtt szokásban voltak. — 3) A' mely hajók Fruktidortól fogva elvétetődtek, mind adattassanak vissza. — 4) *Máltha*, *Alexándria* és *Belleisle* (melyeket t. i. az Anglus hajók bé-zárva tartanak), helyheztetődjenek

az *Ulma*, *Philipsburg* és *Ingólstadt* váraik' állapotjokhoz hasonló állapotba (itt még az az idő értetik, midőn ezen várak már megszállva voltak ugyan a' *Moreau*' seregétől, de az eleségnek ezekbe bévitetése megengedett) az az, hogy minden neutralis hajók evezhessenek bé azok köti helyekbe, és eleséget szállithassanak bé azok ba. — 5). A' *Brestet*, *Kadixot*, *Toulont*, és *Fliesingát* bézárva tartó hadi hajók, evezzenek haza onnét tulajdon kikötőhelyeikbe, vagy leg alább távozzanak el azoktól, annyira, hogy a' partokról ne lehessen látni őket. — 6) Három Anglus tisztek küldetessenek el, egyik a' Közép tengeri vezérhez, másik a' Máltát, harmadik pedig az Alexandriát bézárva tartó vezérekhez, oly véggel, hogy ezen vezéreket a' fegyvernyugvásról tudósítsák, és rendeléseket vigyenek hozzájuk, az iránt, hogy magokat ahoz tartsák. A' három Anglus tisztek, hogy a' nevezett helyekre annál hamarább eljuthassanak, Frantzia országonn vegyék útjokat, keresztül. — 7) A' Spanyol Királyi Felség és a' Batava Respublika is foglaltassanak bé ezen fegyvernyugvas béli alku alá. — (Az Angliai Országlószék' fetelete és egyebek, mázszor következnek).

Az Angliai Országlószék' részéről való békeséges nyilatkoztatált Frantzia országhoz, az Anglus Követ Lord Minto tette vólt Bétsben, kinek irását és jelentését, melyben a' Nagy Britaniai Felségnek az alkudozásokhoz való hajlandóságáról nyilatkoztatás tétetődött, Báró *Thugut* küldötte el a' Frantzia Országlószékhez. Az azután ki költsönös nyilatkoztatások, *Londonban* a' meghatalmazott Frantzia Bízto *Otto* hazafi és Lord *Grenville* között, a' *George* Kapitány és *Hammond* közbenjárások által, folytattak.

Az Anglus közönséges levelekből olvassuk, hogy *Pétersburgban* egy jelentés közöltetett legyen az ott lévő külső Udvarok' Követjeikkel, melyben az Anglus hajóknak a' kereskedő hajókat ki

séő Dánus fegyveres hajókiránt ki-mutatott magók viseletjeiről panaszol O Császári Felsége, és ki-nyilatkoztatja, hogy a' tengeri jusoknak fenntarthatása végett, a' fegyveres neutralitásnak új-jantoni fel-állíttatása, szükséges volna.

A' Parlamentom Felső Házában Lord *Somerset*, az Alsó Házban pedig *Wrottesley* ajánlották a' mostani alkalmatossággal a' Király' beszédjére tétetödni szokott Meg-közfönné Valofzt; a' mely is a' Felső Házban 5 vótumok ellen 45 tel, az Alsóban pedig 24 ellen 104-gyel, határoztatott-meg *Pitt* is mondott-el egy beszédet, a' melyben előbb az eleségnek mostani nagy drágaságáról emlékezett, az után pedig olyan nyilatkoztatásokat tett, hogy, ha *Anglia* mostanában is semmi hasznos békeféltre nem léphetik a' Frantziákkal, szükséges leszen a' Királyt a' hadakozásnak hathatós folytatásában tovább is segíteni. Bezélltettenek, *Sheridán*, *Grey*, s mások is.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Konstantzinápoly, 25. Okt. —

„*Sidney Smith* már most, minekutánna az **Egyiptom** mellett vigyázó **Anglus** hajóknak vezérlésében más által fel-tseréltetett volna, útját **Anglia** felé folytatja.

„A' *Kapitán-Bascha* még **Egyiptom** mellett evez ugyan, hanem minden órán vízszá fog onét ide indulni hajóinak egy részével, a' más részét pedig **Egyiptom** mellett fogja hagyni.

„Admirál *Utsakow* még az egész **Orosz** hajós sereggel a' **Konstantzinápolyi** tsatornában tartózkodik, Minthogy a' *Porta* a' Frantziákkal való ellenségeskedésének kezdetében oly ígérzetet tett vólt, hogy a' Földközéptengeren való egyesült hadi munkára bizonyos summa pénzt fog bizonyos időkben fizetni, úgy látszik, hogy most ennek fizetésében némü-némü akadályok adták magokat elő, és Admirál *Utsakow* előbb el-várni szándékozik ezen terheknek el-háríttatódásokat, s az

után fogja útját a' vezérlése alatt lévő Orosz hajókkal *Krimia* felé tovább folytatni.

A' mi az egyesült Orosz és Török tengeri fegyveres erő által a' Francziák kezéből kivett *Velentzei* volt hét szigeteknek jövődöbéli állapotjokat illeti, minthogy az ezek iránt kötött Egyezés az Orosz és Török Császári Udvarok között, közelébről költsönösön meg erősített, és ki-terésztetett: erre való nézt igen fényes vendégséget adott itt Konstantinápolyban az Orosz Követ Gen. *Tamara*, a' melyen az említett 7 szigetek' küldöttjeikenn kívül minden itt lakó idegen Követek, kereskedésbéli Konsulok, és egyéb előkelő fzemélyek jelen voltak, hogy ezen Szerentsés egyezéshez, örömmel állandó Szerentsét kívánnyanak. Miben álljon ez az egyezés, már régen környütlállásoson meg irtuk, t. i.: Hogy a' 7 *Velentzei* volt szigetek, *Korfu*, 's-a' többek, *Joniai Respublika* nevezet alatt egy független Státust formáljanak; hogy ezen függetlenségét ez az új Respublika a' Török Udvarnak bizonyos mérséklett summát fizessen; hogy a' kereskedést a' Fekete tengerenn is folytathassa, a' hova következésképpen a' Konstantinápolyi tenger-tsatornánn keresztül bocsátassák, 's több e' félék. - Némelyek szerint ugyan ezen egyezésnek czikkelyei között vagyon az is, hogy valamint a' *Joniai Respublika*' kereskedő hajóinak meg-engedi a' Török Udvar a' Konstantinápolyi tsatornánn a' Fekete tengerre való bé-evezést, éppen azon módon az Orosz kereskedő hajóknak is meg-engedi, hogy a' Fekete tengerről a' *Joniai* tengerre, azon tsatornánn keresztül evezhesenek.

Egyiptomnak állapotjáról nagy halgatás vagyon a' Török Udvarnál.

A' *Battal-Bascha*' 15 ezer emberekből álló serege, a' mely Konstantinápoly mellett gyült ölsze, és a' melyről eleinten úgy folyt a' hír, hogy *Egyiptom* ellen a' *Nagy Vezér*' segítésére fog-

na küldettni, már nem oda, hanem *Paschwan-Oglu* ellen *Viddin* felé fogja útját folytatni. — Ennek a' nyughatatlan *Baschá*nak ujjantoni fel-támadása, nem kevés alkalmatlarságot kezdett ujjanton okozni a' Portának, a' mely annyival kedvetlenebb mostan, kogy azok a' tolvajkodó tsoportok, a' melyek a' minapában *Adrianopel*' táj. ját sokáig háborgatták, most ujjanton nagy vakmerő bátorsággal hozzá kezdettenek a' magok kártékony bé ütésekhez. A' *Roméliai*, *Erdélyi*, és *Ausztriai* kereskedő tsoportoknak útjuk, vagy egészlzen el vágódott, vagy leg alább nagy kerü-léssel tétetődhetik. A' Kurirok is tsak *Várna* fe-le juthatnak-el Konstantzinápolyba.

Mayland, 6, Nov. — „

Oktob. 30-dikánn a' *mustra* alatt fogtanak-el itten 16 személyeket, a' kik nagy bünnel vádol-tatnak. Azt mondják, hogy a' *Brunc* fő vezér, a' *Cisalpinai* Republikánál lévő *Petiet* Minister, az *Olosz* országi tábor' stábjának vezére *Oudinot*, és *Vignole* Generálisok' életeik ellen törekedtenek volna minyájon, és hogy éppen *Párisból* a' *Politziai* Ministertől *Fouche* hazafutól érkezett volna a' hír-adás, a' melynek lehet közönni, hogy a' veszedelmes czélozások meg-előztethettek, és hogy a' bünösök el fogattattak.

Colin Péternél, a' ki az el-fogattattak köz-zül a' főbbiknek lenni látszik, sok levelek talál-tattak meg. Az ő meg íteltetésekre ki-rendelte-tett *Commissió*, ugy találta a' dólgot, hogy *Collin Péter*, a' 15-dik *Vadász* *Regement*béli volt *Kapitány*, az ellenséggel levelezett légyen : melyre nézve ötöt halálra ítélte. Halálra íteltettek továbbá, a' *May-lánci* *Ausztriai* *Katona* *Ispotály*' *Gondviselője* *Iovás* *Kapitány* *Ripi* (vagy *Rippel*), és *Ausztriai* *szolgálatban* lévő *Rohan* *seregebéli* *Strázsa*-*mester* *Baraux*. *Kapitány* *Collin* agyon is lövetett, ha-nem a' két utólsoknak meg-ölettetések, a' kik *Col-linnal*, ugyan azon levelezésben voltak részese-k, még el-halasztatott.

Génuában is kemény nyomozás vétetett valami gyilkos szándéku emberek ellen munkába, a' melyre az adta az alkalmatosságot, hogy Okt. 30 dikénn estvéli 8 orákor, mikór *Frantzia Gen. Müller* az *A ljtánsával* együtt *theatromra* indulván a' házából ki-lépett volna, hozzá löttek. A' gyilkos azonnal el fogattatott; az ólta pedig többen is árettáltattak. Azt tartják, hogy ezek a' *Cis-álpinai*, és *Génuai* sok féle orozkodások, mind tsak azon egy öfzfe esküvésnek ágai, a' mely *Párisban* az *Eisö Konsul* ellen vólt forraltatva.

Lüneville, 14. Nov. — „

„Nov. 12-dikénn *Gr. Cobenzel* nagy asztalt adott itten, a' melyre számos *Frantzia Stábtifztekenn* kívül, *Gen. Clarke* nevezetesen hivatalos vélt. Az az alkudozás béli erőszak nélkül való egy ügyvi mód, a' melyel itten foglalatosfágaikat folytatják a' *Követ Urak*, mint az ég a' földtől annyira különbözik a' dolgoknak *Rastadt* gyanus és erőszakos folyamatjoktól. Mégtsak a' társalkodásból is, itt *Lünevilben*, egészen távol vagyon minden némü *Jákobinusi* durvaság; nem látni a' férjfiakat veres sapkával, hosszú körmökkel, és motskos szakállakkal a' leg kényesebb társaságokban, és nem *te's-tugatják* a' finom érzékenységü aszfszony-ságokat, hanem *Madámoknak* 's *Mademoiselléknek* nevezik őket.“

München, 24 Nov. —

Desolles, *Richepans*, *Walter*, *Larmarche*, *Lahorie*, 's-több más *Generálisok*, tegnapelőtt estve ide vizsá érkeztenek. *Moreau* fő vezér is megjött tegnap dél-utánni 3 óra tájban. Környékeinkenn nyüzsgenek a' *Frantzia seregek*. Az ezen vidékekenn komandírozó *Osztályos* és *Brigadéros Generálisok*, mind ide várattatnak, sőt már többire meg is érkeztenek. A' *Frantzia* fő hadi szállás itten vagyon. Minden szobák és kamarák,

Frantzia katonákkal vannak tele. Egy tojásnak, 4—5 krajtzár az árra.

A' Lech' vize mellől, 26. Nov. —

Mint bizonyított úgy írhatjuk innét, hogy a' fegyvernyugvás tegnap estve 3 napokkal megtoldatott: a' melyeknek el-telések alatt váratik *Párisból* vizsgálá az a' Kurir, a' mely mindeneket meg fog jobbra vagy balra határozni.

Frankfurt; 21. Nov. —

Gen. *Augereau* még a' fegyvernyugvásnak fel mondatása előtt, olyan parantsolatot bocsátott a' vezérlése alatt lévő seregekhez, hogy a' Generálisok, az alattok lévő katonákat a' legkedvetlenebb időkben gyakran özsze gyűlytsék, s-öket szüntelen való mozgás által szoktassák hozzá előre a' téli táborozáshoz. Azon is rajta legyenek, hogy a' Frantzia katonák jó fenyíték tartás által ajánlják magokat a' Német országi lakosoknak.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Aschaffenburg, 24. Nov. —

„Ma estvéli 4-gyedfél óra tájban, a' fegyverfeszülés' idének el-telése előtt, két versben meg kérettettek az ellenséges csoportok, hogy a' mi hídunkat és a' *Ménus* vizének egész bal partját, önként nagyják ide. Midőn azonban ők ezt tselekedni telyességgel nem akarták volna, az 5-re egy fertálykór, lovas és gyalog seregeink által, oly jó rendel, bátran, böltsen, és vitézül meg támadtattak, hogy már 8 óra tájban mindenütt néhány órányi távolságra vizsgálá verettettek vólt. Néhány 100 lovasok és gyalogok el-fogattattak közülök. A' mi Fegyvertármesterünk *Albini* Ur ő Kxc. maga, a' verekedés' helyére lovagólván, személyesen tette a' rendeléseket. a' mely által nem kevésbé elő mozdította katonáinknak szerezés viaskodásaikat. A'

szép napfény, lágy idő, és az estvéli szép hódvilág is, jól szolgáltanak seregeinknek. A' hazaszeretet, egy szív-kedv, minden ki-fejezések felett való katonáinkban.

Frankfurt, 25. Nov. —

„Az ellenségeskedések el kezdődtenek. A' Frantzia és *Moguntzai* Vál. Fejedelmi seregek között tegnap *Aschaffenburg*' táján verekedés volt; melynek körülállásai még nem tudatnak. Tegnap estve *Augereau* fő vezér is el-indult *Offenbach*-ból a' tsarázó hely felé. Már néhány sebes Frantziák is hozattattak bé ide.

* *

Zug a' hír, hogy a' Tyrolisi szélen is estek volna már öszfe tsápások: de bizonyost, még eddig csak enyit olvastunk, hogy a' fegyvernyugvásnak meg-holtszabbítottátsa, nem is remélhető; a' Frantziák' kívánsága szer felett való; a' vérekedésre tehát egész Tyrolls kézzen áll, hogy a' ranziák' fenyegetőzéseiknek meg felelhessen.

Magyar Ország

Lossontz 25. Nov. — „

„A' Nemzeti Magyar jádfzó társaság, mostanában, Nemes Lossonc városában mulatja az érdemes közönséget. (Valójába a' Tek. Ns. Nograd Vármegyének, 's különösen Ns. Lossonc városának az ezen nemzeti magyar társasághoz mutatott kegyes pátróciniuma, meg érdemli hogy közönségessé tétetődjön; hogy ez által, más nyomos okok mellett mintegy fel buzdítassanak a' több hazánknak Vármegyei és nagyai, ezen, a' nemzeti characternek fenn tartására, nyulvüknek és az erköltsnek ki pallérozására és gyarapítására leg jobban meg kívántató institutumot előmozdítani; batorságba tévén már valaha az azt,

ellene eleitől fogva dühösködő szélvezek ellen; mellyek már egyszer csak nem a' leg nagyobb virágzásából, a' semiségnek örvényébe merítették. Méltóztatott azt a' Felsőg kegyelmesen meg engedni, 's csak mi magunk akadályoztattyuk annak virágzását, nemzetünknek kárára és gyalázatjára, a' melly csak maga van még a' pallerozott világban, a' hol ez a' hasznos institutum nem gyámolittatik. Valójába ezen társaságnak érdemes Kormányozója *Kelemen László* Úr is, a' ki a' társaság mellett eredetől fogva tett fáradhatatlan munkálkodásaival apolgattya aztat; meg érdemlené, hogy hazánk' tehetős fiaitól segítődne. — Décembernek tizenkettődikéig még Lossonczon fog maradni a' társaság, annakutánna pedig szegedre, a' hol a' téli jádzó Izin már készen vagyon, mint állandó helyere fog le menni.“

J e l e n t é s.

Eddig mind csak irkáltunk arról Erdemes Olvasóinknak, hogy Magyar országban is van hazánkiai közül olyan, ki a' Stereotypust tökéletességre vitte, a' mint ki tetzik azon példából (mely azon tablával ván nyomtatva, melyet a' képzítő *Falka* Úr öntött) mely a' Magyar Kurirunknak 11-dik árkussában 163 dik lapon ván nyomtatva. Hogy ha abba a' formatumba akármiely könyv kijön és foglal magában 96. oldalt mozgó betűben, tehát ezen egész könyv nyom 255 fontot, Stereotypusba pedig csak 36. és a' haszn a' matériába 219 minden Columnából, ki tézik hát ha vastagban önti is az ember a' táblát, mely nemcsak Classikus auctorokra, logarithmusos Tablákra, hanem egy fzoval nagyobb 's-nevezetes dolgokra is hasznos lész az Országba, mikor egyszer vele fognak nyomtatni etc.

P. D.